

31996R1257

L 163/1

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

2.7.1996

UREDBA SVETA (ES) št. 1257/96
z dne 20. junija 1996
o humanitarni pomoči

SVET EVROPSKE UNIJE JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zlasti člena 130w Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

v skladu s postopkom, določenim v členu 189c Pogodbe ⁽²⁾,

ker imajo ljudje v stiski, žrtve naravnih nesreč, vojn in izbruhov spopadov ali drugih primerljivih izjemnih razmer pravico do mednarodne humanitarne pomoči, kadar se izkaže, da njihove lastne oblasti ne morejo zagotoviti učinkovite pomoči;

ker civilne ukrepe za zaščito žrtev pred spopadi ali primerljivimi izjemnimi razmerami ureja mednarodno humanitarno pravo in jih je zato treba obravnavati kot del humanitarne pomoči;

ker humanitarna pomoč ne obsega samo pomoči za reševanje in zaščito človeških življenj v izrednih razmerah ali neposredno za njimi, temveč tudi ukrepanje, ki ima za cilj krepitev ali pridobitev svobodnega dostopa do žrtev in prosti pretok te pomoči;

ker je humanitarna pomoč eden izmed pogojev za razvoj ali obnovo, mora pokriti celoten čas trajanja krize in čas neposredno po njej; ker to v tem smislu lahko vključuje element kratkoročne rehabilitacije, ki ima za cilj lažji dostop pomoči, preprečevanje poslabšanja krize in začetek pomoči prizadetim, da ponovno dosežejo minimalno stopnjo samozadostnosti;

ker obstaja posebna potreba po preventivnih ukrepih zaradi zagotavljanja pripravljenosti na nevarnosti nesreč in zaradi tega za vzpostavitev primerne sistema zgodnjega opozarjanja in posredovanja;

ker je treba zagotoviti in okrepiti učinkovitost in skladnost sistemov preprečevanja in posredovanja na mednarodni, nacionalni in na ravni Skupnosti, ki so vzpostavljeni zaradi potreb, izhajajočih iz naravnih nesreč ali nesreč, ki jih povzroči človek, ali primerljivih izjemnih okoliščin;

ker se humanitarna pomoč, katere edini cilj je preprečevanje in lajšanje človeškega trpljenja, dodeljuje žrtvam brez razlikovanja glede na spol, rasno, etnično ali versko pripadnost ali nacionalno ali politično opredelitev ter se ne more dodeljevati zaradi političnih razlogov;

ker je treba odločitve o dodeljevanju humanitarne pomoči sprejemati nepristransko in edino na podlagi potreb in koristi žrtev;

ker predstavlja tesno usklajevanje med državami članicami in Komisijo, tako na ravni sprejemanja odločitev kakor tudi na terenu, temelj učinkovitega humanitarnega delovanja s strani Skupnosti;

ker si mora Skupnost prizadevati za sodelovanje in usklajevanje svojega delovanja z delovanjem tretjih držav, zaradi potrebe po prispevanju k učinkovitosti mednarodne humanitarne pomoči;

ker je v skladu z istim ciljem treba sprejeti merila za sodelovanje z nevladnimi organizacijami ter mednarodnimi institucijami in organizacijami, ki so specializirane na področju humanitarne pomoči;

ker je nujno ohranяти, spoštovati in spodbujati neodvisnost ter nepristranskost nevladnih organizacij in drugih humanitarnih institucij pri razdeljevanju humanitarne pomoči;

ker je treba na humanitarnem področju krepiti sodelovanje med nevladnimi organizacijami iz držav članic ter drugih razvitih držav in nevladnimi organizacijami zadevnih tretjih držav;

⁽¹⁾ UL C 180, 14.7.1995, str. 6.

⁽²⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 30. novembra 1995 (UL C 339, 18.12.1995, str. 60), Skupno stališče Sveta z dne 29. januarja 1996 (UL C 87, 25.3.1996, str. 46) in Sklep Evropskega parlamenta z dne 21. maja 1996 (UL C 166, 10.6.1996).

ker sama narava humanitarne pomoči zahteva uvedbo učinkovitih, prožnih, preglednih in po potrebi hitrih postopkov za sprejemanje odločitev glede financiranja humanitarnih dejavnosti in projektov;

ker je treba uvesti postopke za razdeljevanje in upravljanje humanitarne pomoči, ki jo financira Evropska skupnost iz splošnega proračuna, hkrati pa bi se za nujno pomoč v skladu s četrto Konvencijo med AKP in ES, podpisano v Loméju 15. decembra 1989, kakor je spremenjena s sporazumom, ki spreminja to konvencijo, podpisanim na Mauritiusu 4. novembra 1995, še naprej upoštevali postopki in ureditev, določeni v tej konvenciji,

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

CILJI IN SPLOŠNA NAČELA HUMANITARNE POMOČI

Člen 1

Humanitarna pomoč Skupnosti obsega dejavnosti pomoči, podpore in zaščite na nediskriminatorni osnovi, za pomoč ljudem v tretjih državah, zlasti najbolj ranljivim med njimi in zlasti ljudem v državah v razvoju, žrtvam naravnih nesreč, kriz, ki jih povzroči človek, kot so vojne in izbruhi spopadov, ali izjemnih razmer ali okoliščin, ki so primerljive z nesrečami, ki jih povzroči človek ali naravnimi nesrečami. To velja v obdobju, ki je potrebno za izpolnitev humanitarnih potreb, ki izhajajo iz navedenih razmer.

Ta pomoč obsega tudi delovanje v zvezi s pripravami na nevarnosti ali preprečevanjem nesreč ali primerljivih izjemnih razmer.

Člen 2

Glavni cilji dejavnosti humanitarne pomoči iz člena 1 so:

- (a) reševati in zaščititi življenja med izrednimi razmerami in neposredno po njih ter po naravnih nesrečah, ki so povzročile izgubo velikega števila življenj, fizično, psihološko ali socialno trpljenje ali materialno škodo;
- (b) zagotoviti potrebno pomoč in podporo ljudem, ki so jih prizadele dalj časa trajajoče krize, ki izhajajo zlasti iz izbruhov spopadov ali vojn, z enakimi učinki kakor tiste, opisane v

pododstavku (a), predvsem kadar njihove lastne vlade ne morejo pomagati ali kadar oblast ne deluje;

- (c) pomoč pri financiranju prevoza pomoči in naporih za zagotovitev, da je pomoč na voljo tistim, ki jim je namenjena, z vsemi razpoložljivimi logističnimi sredstvi in z zaščito dobrin namenjenih humanitarni pomoči ter osebja, vendar brez dejavnosti, ki bi imele obrambne implikacije;
- (d) izvajati kratkoročna rehabilitacijska in obnovitvena dela, zlasti na infrastrukturi in opreми, tesno povezani z lokalnimi strukturami zaradi zagotavljanja dostave pomoči in preprečevanja poslabšanja negativnega vpliva krize in pomoči prizadetim, da zopet dosežejo minimalno raven samozadostnosti, upoštevajoč dolgoročne razvojne cilje, kjer je to mogoče;
- (e) pomoč pri odpravljanju posledic, ki nastanejo zaradi preseljevanja prebivalstva (begunci, brezdomci in povratniki), ki so jih povzročile naravne nesreče in druge nesreče, ter izvajati programe pomoči za povratek v države izvora in ponovno naselitev, ko so ustvarjeni pogoji, ki so določeni v veljavnih mednarodnih sporazumih;
- (f) zagotoviti pripravljenost na nevarnosti naravnih nesreč ali primerljivih izjemnih razmer in uporabiti primeren sistem hitrega zgodnjega opozarjanja in posredovanja;
- (g) podpirati civilne ukrepe za zaščito žrtev spopadov ali primerljivih izrednih razmer, v skladu z veljavnimi mednarodnimi sporazumi.

Člen 3

Pomoč Skupnosti iz členov 1, 2 in 4 se lahko uporablja za financiranje nakupa in dostave katerega koli proizvoda ali opreme, potrebnega za izvajanje humanitarnih dejavnosti, vključno z gradnjo nastanitvenih zmogljivosti ali zatočišč za žrtve, stroške, povezane z zunanjim osebjem, izseljencev ali lokalnim, zaposlenim pri humanitarnih dejavnostih, skladiščenje, mednarodni ali lokalni prevoz, logistiko in distribucijo podpore ter katere koli druge dejavnosti, ki ima za cilj olajšanje ali omogočanje prostega dostopa za prejemnike pomoči.

Pomoč se lahko uporablja tudi za financiranje katerih koli drugih izdatkov, neposredno povezanih s humanitarnimi dejavnostmi.

Člen 4

Pomoč Skupnosti iz členov 1 in 2 se lahko uporablja tudi za financiranje:

- pripravljalnih študij ali študij izvedljivosti v zvezi s humanitarnimi dejavnostmi in oceno humanitarnih projektov in načrtov,
- dejavnosti v zvezi z nadzorom humanitarnih projektov in načrtov,
- manjše programe usposabljanja in splošnih študij na področju humanitarnih dejavnosti, ki se odpravijo postopno, če financiranje traja več let,
- stroškov za poudarjanje Skupnostne narave pomoči,
- organiziranje dejavnosti ozaveščanja in obveščanja javnosti, katerih cilj je povečanje razumevanja humanitarne problematike, zlasti v Evropi in v tretjih državah, kjer Skupnost financira najpomembnejše humanitarne dejavnosti,
- ukrepov za krepitev usklajevanja med Skupnostjo in državami članicami, drugimi državami dajalkami pomoči, mednarodnimi humanitarnimi organizacijami in institucijami, nevladnimi organizacijami in organizacijami, ki jih zastopajo,
- tehnične pomoči, potrebne za izvajanje humanitarnih projektov, vključujoč izmenjavo tehničnega strokovnega znanja in izkušenj med evropskimi humanitarnimi organizacijami in institucijami ali med temi organi in organi tretjih držav,
- humanitarnega deminiranja, vključujoč organiziranje dejavnosti ozaveščanja lokalnega prebivalstva glede protipehotnih min.

Člen 5

Financiranje Skupnosti v okviru te uredbe se izvaja v obliki nepovratnih sredstev.

Dejavnosti, ki jih obsegaj ta uredba so izvzete iz plačila davkov, dajatev, taks in carin.

POGLAVJE II

POSTOPKI IZVAJANJA HUMANITARNE POMOČI

Člen 6

Humanitarna pomoč, ki jo financira Skupnost, se lahko izvaja bodisi na zahtevo mednarodnih ali nevladnih institucij in organizacij iz držav članic ali tretje države prejemnice ali na pobudo Komisije.

Člen 7

1. Nevladne organizacije, upravičene do financiranja Skupnosti za izvedbo dejavnosti na podlagi te uredbe, morajo izpolnjevati naslednja merila:

- (a) da so nepridobitne in avtonomne organizacije v državi članici Skupnosti v skladu z zakonodajo, ki velja v tej državi članici;
- (b) da imajo svoj glavni sedež v državi članici Skupnosti ali v tretji državi, ki je prejemnica pomoči Skupnosti. Ta sedež mora biti dejansko središče sprejemanja odločitev za vse dejavnosti, ki se financirajo v skladu s to uredbo. Izjemoma je lahko sedež v tretji državi dajalki pomoči.

2. Pri odločanju o primernosti nevladne organizacije za financiranje s strani Skupnosti se upoštevajo naslednji dejavniki:

- (a) upravne in finančne upravljalne sposobnosti;
- (b) tehnične in logistične zmogljivosti v zvezi z načrtovanim delovanjem;
- (c) izkušnje na področju humanitarne pomoči;
- (d) rezultati prejšnjih dejavnosti, ki jih je izvajala nevladna organizacija, zlasti tistih, ki jih je financirala Skupnost;
- (e) pripravljenost, da po potrebi sodeluje pri sistemu usklajevanja, vzpostavljenega v zvezi s humanitarnimi dejavnostmi;
- (f) sposobnost in pripravljenost za delo s humanitarnimi institucijami ter osnovnimi skupnostmi v zadevni tretji državi;
- (g) njena nepristranskost pri izvajanju humanitarne pomoči;
- (h) kjer je to primerno, prejšnje izkušnje v tretji državi, kjer se izvaja humanitarna pomoč.

Člen 8

Skupnost lahko financira tudi humanitarne dejavnosti mednarodnih institucij in organizacij.

Člen 9

Po potrebi lahko Skupnost financira tudi humanitarne dejavnosti Komisije ali specializiranih institucij iz držav članic.

Člen 10

1. Komisija lahko zaradi zagotavljanja in povečanja učinkovitosti ter usklajevanja sistemov humanitarne pomoči na ravni Skupnosti in na ravni držav članic sprejme kateri koli ukrep, ki je potreben za pospešitev tesnega sodelovanja med dejavnostmi Komisije in dejavnostmi držav članic, tako pri sprejemanju odločitev kot pri dejavnostih na terenu. Iz tega razloga države članice in Komisija vzdržujejo sistem za izmenjavo informacij.

2. Komisija zagotovi, da so humanitarne dejavnosti, ki jih financira Skupnost, vzporedne in usklajene s tistimi, ki jih izvajajo mednarodne organizacije in institucije, zlasti s tistimi, ki so del sistema Združenih narodov.

3. Komisija si prizadeva izboljšati sodelovanje na področju humanitarne pomoči med Skupnostjo in tretjimi državami dajalkami pomoči.

Člen 11

1. Komisija določi pogoje za razporeditev, sprostitev in izvajanje pomoči na podlagi te uredbe.

2. Pomoč se ne izvaja, če se prejemnice ne ravna v skladu s temi pogoji.

Člen 12

Vse finančne pogodbe, sklenjene v skladu s to uredbo morajo zagotoviti zlasti, da Komisija in Računsko sodišče lahko opravljata preverjanja na kraju samem in na sedežu humanitarnih partnerjev, v skladu z veljavnimi postopki, ki jih je določila Komisija v okviru veljavnih pravil, in zlasti tistimi iz finančne uredbe, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti.

POGLAVJE III

POSTOPKI IZVAJANJA HUMANITARNE POMOČI

Člen 13

Komisija odloča o nujnem ukrepanju, katerega vrednost ne presega 10 milijonov ekujev.

Za naslednje dejavnosti se šteje, da terjajo nujno ukrepanje:

- dejavnosti za zadovoljevanje nujnih in nepredvidljivih humanitarnih potreb, ki izhajajo iz nenadnih naravnih nesreč ali drugih nesreč, kot so poplave, potresi in izbruhi spopadov ali primerljivih izrednih razmer,
- dejavnosti omejene na čas trajanja ukrepov ob nepredvidljivih nujnih primerih: ustrezna denarna sredstva krijejo stroške ukrepov glede humanitarnih potreb iz prve alinee med obdobjem, ki ni daljše kakor šest mesecev, in je določeno v sklepu o financiranju.

Kjer dejavnosti izpolnjujejo te pogoje in njihova vrednost preseže 2 milijona ekujev:

- Komisija sprejme sklep,
- pisno obvesti države članice v osemindesetih urah in
- pojasni svojo odločitev na naslednji seji odbora, zlasti razloge za uporabo nujnega postopka.

Sklepe o nadaljevanju dejavnosti, sprejetih po hitrem postopku, sprejme Komisija skladno s postopkom iz člena 17(3) in v rokih iz druge alinee člena 15(2).

Člen 14

Komisija pretehta, odloči o dejavnostih iz te uredbe jih upravlja, spremlja ter ocenjuje na podlagi proračunskih in drugih veljavnih postopkov, zlasti tistih, določenih v finančni uredbi, ki se uporabljajo za splošni proračun Evropskih skupnosti.

Člen 15

1. V skladu s postopkom, določenim v členu 17(2), Komisija:

- odloča o financiranju dejavnosti za zaščito dejavnosti v okviru humanitarne pomoči, navedenih v členu 2(c), s strani Skupnosti,
- sprejme izvedbene uredbe za to uredbo,
- odloča o neposrednem delovanju Komisije ali financira delovanje specializiranih institucij iz držav članic.

2. V skladu s postopkom, določenim v členu 17(3), Komisija:

- odobri globalne načrte, katerih namen je zagotoviti jasen okvir za delovanje v dani državi ali regiji, kjer sta obseg in kompleksnost humanitarne krize taka, da kažeta, da se bo slednja verjetno nadaljevala, ter proračun za te načrte. V tem smislu Komisija in države članice preučijo prednostne naloge za izvajanje teh načrtov,
- odloča o projektih, katerih vrednost je večja kakor 2 milijona ekujev, brez poseganja v člen 13.

Člen 16

1. Enkrat na leto odbor iz člena 17 razpravlja o splošnih smernicah, ki jih predstavi predstavnik Komisije, za humanitarne dejavnosti, ki jih je treba opraviti v naslednjem letu, in preučijo celotno vprašanje usklajevanja humanitarne pomoči Skupnosti in držav članic ter katero koli splošno ali posebno zadevo, ki zadeva pomoč Skupnosti na tem področju.

2. Komisija ravno tako predloži odboru iz člena 17 informacije o spremembah instrumentov za upravljanje humanitarne pomoči, vključno z okvirnim partnerskim sporazumom.

3. Odbor iz člena 17 mora biti obveščen tudi o namerah Komisije glede ocene humanitarnih dejavnosti in morebiti, o njeni časovni razporeditvi dela.

Člen 17

1. Komisiji pomaga odbor, sestavljen iz predstavnikov držav članic, ki mu predseduje predstavnik Komisije.

2. Če je treba uporabiti postopek iz tega odstavka, predstavnik Komisije predloži odboru osnutek ukrepov, ki naj se sprejmejo. Odbor izrazi svoje mnenje o osnutku v roku, ki ga lahko njegov predsednik določi glede na nujnost zadeve. Mnenje se sprejme z večino, določeno v drugem odstavku člena 148(2) Pogodbe, ki je potrebna za sprejemanje odločitev Sveta na predlog Komisije. Pri glasovanju v odboru se ponderirajo glasovi predstavnikov držav članic na način, določen v navedenem členu. Predsednik ne glasuje.

Komisija sprejme načrtovane ukrepe, če so v skladu z mnenjem odbora.

Če načrtovani ukrepi niso v skladu z mnenjem odbora ali če ni podano nobeno mnenje, Komisija nemudoma predloži Svetu predlog v zvezi z ukrepi, ki jih je treba sprejeti. Svet odloča s kvalificirano večino.

Če po poteku enega meseca od dneva, ko mu je bil podan predlog, Svet ničesar ne ukrene, sprejme predlagane ukrepe Komisija.

3. Če je treba uporabiti postopek iz tega odstavka, predstavnik Komisije predloži odboru osnutek ukrepov, ki naj se sprejmejo. Odbor sprejme svoje mnenje o osnutku v roku, ki ga lahko določi njegov predsednik glede na nujnost zadeve. Mnenje se sprejme z večino, določeno v drugem odstavku člena 148(2) Pogodbe, ki je potrebna za sprejemanje odločitev Sveta na predlog Komisije. Pri glasovanju v odboru se ponderirajo glasovi predstavnikov držav članic na način, določen v navedenem členu. Predsednik ne glasuje.

Komisija sprejme ukrepe, ki začnejo veljati takoj. Vendar, če ti ukrepi niso v skladu z mnenjem odbora, jih Komisija nemudoma sporoči Svetu. V tem primeru lahko Komisija odloži uporabo ukrepov, za katere se je odločila, za en mesec od dneva tega sporočila.

Svet, ki odloča s kvalificirano večino, lahko sprejme drugačen ukrep v roku iz prejšnjega odstavka.

Člen 18

1. Komisija redno ocenjuje dejavnosti humanitarne pomoči, ki jih financira Skupnost, da ugotovi, ali so dosegle svoje cilje in predstavi smernice za izboljšanje učinkovitosti kasnejših dejavnosti. Komisija predloži odboru v preučitev povzetek – ki navede tudi status sodelujočih strokovnjakov ter navede opravljene ocenjevalne preglede, ki se jih lahko po potrebi preuči. Ocenjevalna poročila so na zahtevo na voljo državam članicam.

2. Komisija lahko, na zahtevo držav članic in ob njihovem sodelovanju, oceni tudi rezultate humanitarnih dejavnosti in načrtov Skupnosti.

Člen 19

Komisija ob koncu vsakega finančnega leta predloži Evropskemu parlamentu in Svetu letno poročilo s povzetkom dejavnosti, ki so bile financirane med letom.

Povzetek mora vsebovati informacije v zvezi z institucijami, ki so implementirale humanitarne dejavnosti.

Poročilo mora vključevati tudi prikaz vseh zunanjih ocenjevalnih pregledov, ki so za specifične dejavnosti že morebiti bili izvedeni.

Komisija uradno obvesti države članice, najkasneje v treh mesecih od svojega sklepa in brez poseganja v člen 13 te uredbe, o odobrenih dejavnostih, navajajoč odobrene zneske, naravo delovanja, ljudi, ki so prejeli pomoč in sodelujoče partnerje.

Člen 20

Tri leta po začetku veljavnosti te uredbe Komisija predloži Evropskemu parlamentu in Svetu skupno oceno dejavnosti, financiranih s strani Skupnosti v skladu s to uredbo, skupaj s predlogi glede prihodnosti Uredbe ter po potrebi predlogi za njene spremembe.

Člen 21

Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v Uradnem listu Evropskih skupnosti.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Luxembourg, 20. junija 1996

Za Svet
Predsednik
P. BERSANI
